

R. P. Thomæ Tamburini Ë Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Quædam de obligatione jejunij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

summo mane: ita Laym. *ibid.* n. 10. Fill. *l. c.* n. 72. Bon. *l. c.* n. 3. Lezz. *v.* Jejunium, n. 5. Toll. *lib.* 6. c. 2. n. 5. quia contra nullum p. æ. ptum delinquitur, & corpus toto integro die non comedendo, æque, ne dicam plus, maceratur. Ajo denique, cum dispensatione, vel aliqua causa, ne veniale quidem esse, sine illis culpam, sive tammodo venialem. Ita iidem, quia est aliqua deordinatio tam citò ad prandium accurrere, quando ceteri se continent, à qua liberat dispensatio (vel causa).

3. Pro iis autem, quos iuvat putare meridiem esse horam se reficiendi statutam sub mortali; nota posse eos prandere unà horā circiter ante meridiem in hyeme. Ita Ioan. Sanch. d. 5. n. 1. Trull. in *dec. lib.* 3. c. 2. d. 4. n. 2. fin. & duabus in æstate: Ita Bossius *scilicet* 4. de *Iubileo* c. 18. n. 100. Ratio est, quia una hora ante, vel post punctum præcisum meridiei hyemalis, & duæ ante æstivum, quando longior est dies, potest hac in re merides moraliter haberi. Hinc quoniam mendicantes, quinque eorum privilegia participant, gaudent privilegio anticipandi refectioem jejuniij per horam. Ita Comp. *prin. Soc. Iesu*, v. ideo poterunt hi prandere duabus horis hyeme, & æstate ante meridiem Solaris horologii; nam unam, vel alteram dat moralitas meridiei, reliqua Pontificis concessio. Et quia multi probabiter concedunt, comedere semihora ante statutum, vel concessum tempus, etiam sine ea fa. no. esse notabilem culpam, quia parum pro nihilo reputatur. Ita Diana p. 5. n. 5. ref. 10. & p. 1. n. 9. ref. 27. Fil. *tr.* 27. p. 2. c. 4. n. 73. ideo hyeme poterunt hi duabus horis cum dimidia, æstate tribus cum dimidia ante Solarem meridiem mensæ accumbere; & quidem ex causa studij, itineris, negotij, &c. etiam sine veniali. Atque hæc quantum jejunantibus faveant, etiam in opinione illa rigorosa jam vides.

4. Illud denique hic proprium sibi vendicat locum. An in Quadragesima liceat ante recitatas Vesperas comedere? Prescribitur enim in *Missali Rom.* in rubr. ser. 4. cin. Vesperas eo tempore esse recitandas ante comestionem, Respondeo licere, sive iis, qui in Choro Vesperas persolvunt, sive iis, qui extra chorū. Ita Medina *c. de jejuniis*, q. 2. fin. Cajet. in *summ. v. Jejunium* §. hora competens. Navar. c. 21. *Manual*. n. 27. Fagund. *præc.* Eccl. 4. lib. 1. c. 13. n. 9. Regin. *lib.* 4. c. 13. n. 159. Ratio est, quia horæ Canonice non habent hanc connexionem necessariam cum jejuniis: solum ita congruenter servari disponitur (non jam jubetur) per Rubricas, ne Vesperinum Officium differatur, si decantandum sit post cenam jejuniij, quæ valde serò faciendā supponitur in Quadragesima; Imò, quia apud nos jam inolevit usus comedendi circa Meridiem opportunius esse post meridiem, atque adeo post comestionem, sua scilicet congruenti hora, Vesperas recitare. Cum Romæ Sacerdotio ego initiatus recenter fuisset, operante Rubricis ediscendis de more darem, narrabat quidam ex meis sodalibus Robertum Bellarminum Sapientissimum, æquè, Sanctissimum Cardinalem solitum dicere, congruentius esse nostra hac tempestate Vesperas Quadragesimales recitare post prandium, quam antea: Nam apud maiores nostros (dicebat prudentissimus vir) ideo Vesperas recitabantur ante refectioem, quia refectio præstarebatur ad horas Vespertinas, & in Quadragesima quidem longè post Nonam. c. solent, de consecr. distinct. 1. at nunc si jam à statuta hora est cena dejecta, & in prandium mutata ascendit ad Meridiem, ne, quæso, per novam licentiam deiciatur hora recitationis Officij Vespertini, contra debitum ritum ad tempus ante meridiem transmittatur. Hæc Bellarminus.

§. V. Quædam de obligatione Jejunij, ubi:

De media nocte, qua ratione hic intelligenda.

1. Rangere jejunium etiam unius tantum diei, semper existimatum esse mortale peccatum, communis docet Theologorum sententia. Ita Valq. p. 2. q. 72. art. 6. *disp.* 1. *quest.* 8. n. 8. Suarez 3. p. *trakt.* 4. d. 22. *scilicet* 4. n. 22. Sanchez *lib.* 9. de *matr.* d. 15. n. 6. &c. non au-

tem esse culpam duplicem, sed unam contra Temperantiam, cum præceptum Ecclesiæ jejunium constituitur in materia Temperantia, docet iidem. Nisi forte ex intentione inobediendi, vel ex contemptu Superioris non jejunet: tunc enim non est mirum, si superaddatur alia species peccati, ut ex se patet.

2. Porro circa obligationem jejunandi notanda sunt sequentia. Primum: si pluries comedas Quadragesimalia de jejunij, solum in secunda plena refectioe peccas; Ita Th. Sanch. *lib.* 5. in *dec.* c. 1. n. 42. alter Sanch. d. 5. n. 42. at si carnes, toties, quoties, ut supra dictum est, sitis.

3. Secundò: Qui initio Quadragesimæ statuit nancquam in illa jejunare, unum numero, sed gravius, nempe æquivalens multipli ommissioni, peccatum committit. At executione toties peccat, quoties diem jejuniij frangit, vel quoties carnes vescitur: quæ cur ita sint, & qua ratione in Confessione aperienda, ex à nobis dictis in *opus. exp. conf.* lib. 2. facile colliger.

4. Tertiò: Jejunandum esse ex præcepto Ecclesiæ in Quadragesima, in Vigiliis, in Quatuor Temporibus, & in omnibus diebus fortè ip. Diceceli ab Episcopo decretis.

5. Quartò: Qui jejunium solvit obligatus ex duplici Ecclesiæ præcepto v.g. Vigilia, & Quatuor Temporibus, vel Vigilia, & Quadragesimæ, &c. unum numero peccatum committit: quia utrumque obligat ex eadem Temporalitate. Ita Valquez p. 2. q. 72. art. 6. d. 98. n. 8. Suarez 3. p. *trakt.* 2. n. 22. Sanch. *lib.* 9. de *matr.* d. 25. n. 6. aliique. At qui solvit jejunium, v.g. Vigilia, quod is fortè voverat, vel illi ex professione suæ Religionis impositum erat, displicet, specio peccati peccat. Ita Sanchez *ibid.* Valquez *ibid.* 9. quia tunc, adversus Temperantiam atque adversus Religionem agit.

6. Quintò: Jejunium Ecclesiasticum incipit à media nocte in noctem mediam subsequenter. Ita Sylvest. *tr.* *Jejun.* 18. Azor. p. 1. *lib.* 5. *cap.* 15. *quest.* 6. & passim. Quoniam verò diximus supra, §. 4. n. 3. Meridiem in hac jejunij materia moraliter esse sumendum, atque adeo comprehendere mediam circiter horam inter ipsum punctum meridiei Mathematicum, & mediam postea querimus, an idem dicendum sit de media nocte.

7. Certe in jejunio naturali requisito ad sumendum Eucharistiam, Mathematicè sumendum pro comperto habeo: is est enim opmum Fidelium sensus, ut ex *alibi* dictis colligi potest: At in Ecclesiastico; tantus requirendus rigor non est. Ut clarius evadat solutio, fac in Equinoctio, in quo media nox incidit in horam sextam Italianam noctis, adde obligatione jejuniij ita, ut die sequenti si jejunandum; præcedenti verò: præcesserit dies liber à jejunio. Nam inquiri, media hora post sextam noctis, licetne postum carnes comedere? Si Mathematicè media nox est in materia jejuniij accipiendā, non possum, ut ex se patet: si verò moraliter, possum; quia media hora post sextam pertinet ad mediam noctem mortalem, atque adeo ad diem præcedentem liberum à jejunio: quare cum morali modo datum sit ab Ecclesiā hoc præceptum, ut cætera similia dari solent: consequenter sit, ut tunc licet carnes comedantur, cum nondum pertransierit media nox moraliter sumpta.

8. Dico tamen primò: si quis non multum attendens ad sciendum, utrum in hoc puncto sit media nox, necne; verum humano modo procedes non curet exactè id more mathematico, sed solum moraliter cognoscere; comedatque carnes circiter illud tempus; non peccat quamvis revera fuerit hora sexta cum dimidia noctis. Ratio est modò insinuata, quia præcepta hæc non tam rigorosa, morali modo sunt intelligenda, ne Fideles cogantur tam subtile apices à communi procedendi modo alienos investigare.

9. Dico secundò: Si quis sciat, vel facile ex horologii, seu aliunde scire potest, punctum noctis mediam Mathematicum: secundum illud debet se gerere, nec post illud, ne per minutum quidem in casu proposito potest carnes comedere. Ita Ioan. Sanchez *disp.* 4. n. 20. inquit

[illegible]

Caupones, & ij, qui cibos vendunt.

6. Quando probabiliter putantur accedentes ad hos non violatur jejuniū, posse caupones, & vendentes cibos iis ministrare, vendere, atque invitare, patet ex se Sed quid, si sit dubium; adhuc poterunt: quia, nisi certò constet contrarium, nemo est præsumendus mali: atque adeò, non est præsumendum jejuniū violaturus.

7. At quando probabiliter, vel certe sciunt violaturos, concessu est difficilis. Concedimus tamen si probabiliter. Ita Sancib. v. *conf. c. 1. de m. n. 2. lege item Dian. p. 1. tr. 9. ref. 3. 8. & eundem Sancib. l. 1. in dec. c. 7. m. 32. Ratio concessionis est, quia ministratio illa, imò ultroanea invitatio non fit à Caupone, vel Venditore directè alicien- do ad non jejunandum, atque adeo peccandum; sed ad lucrum expicandum, idque sciunt; probeque noscunt ementes; & ex alia parte, illa subministrandi, atque invi- tandi actio, opus est ex se indifferens, cum possint illi cibi emi ad licitum usum; & quamvis per malitiam acceden- tium conjungatur talis emptio, cum peccato transgressio- nis præcepti, vendentes tamen excusantur propter officii quod ipsi sine fraude exercent: eosdem Caupones posse nolle recipere, eos qui cenaturi non sunt, modo ex cir- cumstantiis illud nolle; & quævalere coactioni, probabilis est sententia. Tunc enim non compellunt ad cenam, sed utuntur jure suo, dum hospites aliciunt: Cujus rei clara conjectura est, quia j si possent, si vellent, solum cenare non præmitendum prandium, & sic non violare jejunium, quare sensus Cauponum est hujusmodi: Si tu velis apud me divertere, manè à cibo abstineas, cenaturus apud me vespe- ressecis de alio hospitio tibi consule. An Caupones possint ministrare carnes, innum per occasionem *mor. n. 14.**

Amici.

8. Quidam die Quadragesimali nobilem per familia-
rem hospitio sub vespertis recepturus lautissimam cœ-
nam ex permixtis cibis, atque lacticiis, ut erat dives &
libertatis amans, cum paravisset; cognovit nobilem
illen amicum cum toto comitatu opipare per viam apud
alium hospitem manē commisisse: incidit ergo in scru-
pulum, an posset illam cœnam expectatis hospitibus pro-
ferre, offerre, ministrare; imò & eosdem invitare ad sese
reficiendos, certus non paucos ex comitatu sine ulla ne-
cessitate jejuni leges violaturos, ac sine ulla lacticiis
se refecturos?

9. Diximus primò: (nam Nostros consilij gratia con-
venit) parare cenâ, proferre, ministrare urbanitatè, gra-
tiâ eum licitè posse. Ita Trull lib. 3. in dec. c. 2. d. 5. §. 18.
Anglez in floribus, q. 7. de jejuniis diffcult. 4. in concl. quia ex
una parte ratio Hospitij excusat, & ex alia hæc sunt ope-
ra indifferentia, nec ex se mala; poterunt enim hospites
tantum ex ea cenâ, si velint, accipere, quantum sufficit
ad vespertinam refectunculam, si plus assument, sibi im-
putent, cum scire debeant, hæc fieri solere ad ostentatio-
nem liberalitatis, conciliationemque amicitie: non ve-
rò ad eos omnes cibos ventri infarciendo.

10. Diximus secundò:hæc exhibere ex directâ intentione, ut hospites cœnent, licitè non posse; quia id esset velle eos hîc, & nunc peccare, ut modò n. 1. dictum est.

11. Diximus tertio : posse licite tum paratis forte ali-
bi cœnare: sic Escobar ex Sâ exam. 13. tract. 1. de jejuniis. c. 3.
fin. tum etiam non paratis offerre cœnam, cœdemque
invitare

§. VI. De obligatione non cooperandi cum aliis in
fractione jejunijs.

*V*n etiam sit, comentionem indebitam ministrare
aliqui Fidei ex intentione, ut ille jejuniū frāgat
et mortalest enim directē intendere rē moralit̃ ma-
gisque rationis tamen ad id fit, si sine hac intentione mi-
nistretur comelio? Ad ergo, ut ordine queramus, dicamus
de Patre, vñ Domino; Secundo, de Cauponibus,
doctore venditis; Tercio, de familiaribus, & amicis.
*A*d alii Fidei) nam respectu fideliū, vidē quā di-
gnū ē, q. 1. c. 16. & universū plura cooperatione cum
alijs peccato dicuntur, Deo dante, lib. 5. c. 1. §. 7.

Pater, & Dominus.

1. Patrem, & Dominum ad compellendos filios, vel
fideles, ut jejunent, non obligo. Ita *Fag. pr. Eccl. 4. l. 1. c. 1. n. 1. fin. Sancti lib. 5. conf. c. 1. d. 7. & Azo. p. 1. l. 2. c. 1. n. 1.* ad monendum, corrigendum, & delectum in-
dependunt, obligati eosdem puto. Ita *idem*. Ratio est,
quia filii ad seveli, juxta illud 2. ad *Timoth. 5. Si quis suo-
rum, & maxime domesticorum, curam non habet, fidem ne-
getur, & est infideli deterior*, ad Patrum, Dominorumque
potatem pertinet. Et quia id non sunt horum Prælati, nec
spiritalem in his jurisdictionem exercent, monere pos-
sunt, atque debent: non verò compellere.

Quare poterunt, imò & debebunt illis cibos, quamvis fiant eos non jejunaturos, ministrare; quia ex natura hanc subministratio opus est ex se indifferens; & et alia Patrem, Dominumque excusant proprium officium alimenta suis cum debita liberalitate præbendi, modò secundum auctoritatem, quæ in illos pollent, moneant, & incipient, prout dictum est.

4. Ipsi nem famuli, s. filij, similesque subditi poterunt
Dominis, Patribusque frangentibus jejunium, scientes
cibos parare, ac ministrare. Ita Azor. p. 1. l. 7. c. 3. l. 9. 11.
Sancti. lib. 1. in dec. c. 7. m. 1. 3. quia hæc fuit opera ex se in-
differentia, & ex alia parte, famulatus, ac filiationis ratio,
ipios facis excusari.

3. Sed quid? Possuntne licite Domini, laboriosas actiones servis, filiisque, imò & operariis imperare, quibus consequenter fit, ut hi à jejunii lege liberentur. R. Respon-

Pays L.